

Els empresaris volen estalviar-se el català

L'etiquetatge és un dels principals esculls del nou projecte de llei del català. Sectors del món empresarial s'oposen a l'obligatorietat d'haver d'etiquetar en català perquè consideren que pot crear problemes tècnics i més despeses.

En alguns supermercats d'arreu de l'estat espanyol es poden trobar, amb tota normalitat, productes etiquetats en idiomes com el grec, l'italià o el portuguès, etc., al costat del castellà, sense que això provoqui cap problema, ni per a consumidors, ni per a empresaris. Aquest és el cas de les marques de la cadena Dia, líder en el sector dels supermercats. Això també passa a altres països, com per exemple, a Finlàndia: la minoria sueca –prop d'un 8%– pot adquirir la major part dels productes etiquetats de manera bilingüe, suec i finès.

Però amplis sectors del món empresarial, creuen que etiquetar en català pot provocar problemes, si més no, aquest és el missatge que diferents organitzacions empresarials han fet arribar als membres de la ponència del Parlament, que ha elaborat el text de la proposició de llei de la nova normativa del català.

Les protestes empresarials. Aquest text, en l'article 34.2, obliga a etiquetar en català, com a mínim, aquells productes alimentaris envasats i els productes tòxics o verinosos, elaborats a l'estat espanyol i que es comercialitzin a Catalunya.

Associacions com AIABECA (Associació d'Indústries d'Alimentació i Begudes de Catalunya), la Cambra de Comerç de Barcelona o la patronal Foment de Treball creuen que el fet d'etiquetar obligatòriament en català

repercuteix en els costos i en els mercats.

Creuen que els empresaris, sovint, com que no coneixen la destinació dels seus productes –perquè es venen a distribuïdors, centrals de compra...– es veuran obligats a etiquetar “com a mínim en castellà i en català, amb els augments de costos que això comporta, i no podran fer-ho en una sola llengua”. El fet d'haver

Els empresaris s'oposen a l'etiquetatge en català i castellà perquè pot crear antipaties entre els consumidors espanyols.

de distingir quins productes es distribuïrien a Catalunya, segons els empresaris, fragmentarà un mercat que, fins ara, era unitari, i per tant, augmentaran els costos de distribució. A banda, creuen que l'opció d'etiquetar en català i castellà pot repercutir negativament en la comercialització dels productes a Espanya, ja que, d'una banda, pot generar antipaties entre els consumidors espanyols o pot fer que “les comunitats autònomes que tenen altres llengües també demanin l'etiquetat-

ge en el seu respectiu idioma, i que s'hagi d'etiquetar finalment en les quatre llengües de l'estat”.

Els empresaris també es queixen que obligar a etiquetar en català afectarà la competitivitat de les empreses ubicades a l'estat espanyol i, amb un clar to d'advertència, afegixen que “les multinacionals amb fàbrica a Espanya i a algun país d'Europa podran optar entre etiquetar en quatre idiomes o produir fora de l'estat”.

Els empresaris demanen llibertat. Per tots aquests motius, els empresaris proposen que s'adopti la directiva de la Unió Europea d'etiquetatge 79/112, amb les seves modificacions, que preveu que cal etiquetar la informació obligatòria en una llengua oficial i fàcilment intel·ligible per al consumidor. És a dir, que sigui l'empresari qui tingui la llibertat d'escollir l'idioma.

Però el fet és que la pugna per l'idioma en l'etiquetatge és des de fa temps un element de discòrdia entre el govern espanyol i el català.

Ja des del franquisme, el *Código Alimentario Espanyol* de 1967, obligava a etiquetar els productes alimentaris “*de forma bien visible en español*”. Des d'aquells temps i fins ara, l'esperit de les successives normes en els etiquetatsges no ha variat gaire. Amb l'arribada de la transició, quan semblava que el reconeixement de les llengües de l'estat es podia resoldre, el go-

ent de discòrdia entre els governs català i espanyol

ARXIU / MIREIA MARGENAT

vern espanyol va dictar, el 1982, la *Norma General de Etiquetado*, on s'indicava que les dades obligatòries s'havien d'expressar "necesariamente en lengua española oficial del estado".

La Generalitat, el 1983, intenta contrarestar aquesta norma amb el Decret 389/1983, que autoritzava a etiquetar, en qualsevol de les dues llengües, els productes comercialitzats a Catalunya i evitava imposar cap dels dos idiomes. El diputat d'ERC Francesc Ferrer i Gironès, que s'ha entrevistat amb associacions empresarials, explica que, amb aquests plantejaments, la Generalitat havia abandonat els drets lingüístics dels consumidors i els havia deixat en mans dels industrials i comerciants. Gironès afegeix que, des de sempre, d'alguna manera o altra, ha existit l'obligatorietat d'etiquetar els productes en castellà i els empresaris catalans no han fet mai un gest de protesta en contra. De fet, malgrat haver tingut la possibilitat de fer-ho, el món empresarial no ha optat obertament per l'etiquetatge en català i els productes disponibles al mercat en aquesta llengua sempre han estat mínims. Per Ferrer i Gironès, no és just que ara els empresaris apel·lin a la llibertat del consumidor, perquè "per poder tenir llibertat, ha d'haver-hi una oferta per poder triar i els empresaris catalans, no han col·laborat mai en aquest camp".

L'Estatut del Consumidor, promulgat ara fa quatre anys, en l'article 26, proclama el dret dels ciutadans a rebre la informació en llengua catalana. Però aquesta declaració de drets no comporta cap obligació dels responsables directes de l'etiquetatge.

A més a més, el govern de Madrid va impugnar al Tribunal Constitucional el decret de la Generalitat del 1983 perquè va considerar considerar que no es podia etiquetar només en català. A partir de llavors comença una llarga llista de normes, disposicions, sentències, ordres i contraordres que van establint en diversos camps l'obligatorietat del

castellà en la major part dels àmbits de l'etiquetatge.

La paràlisi que ha viscut l'etiquetatge en català va tenir un dels últims capítols el setembre de 1996, quan el Tribunal Constitucional emet una sentència que obliga a etiquetar en castellà tots els productes alimentaris.

Ara, la proposta aprovada per la ponència del Parlament, que ha d'estudiar la comissió de cultura, pretén que el català també sigui obligatori en l'etiquetatge de productes alimentaris, tòxics i perillosos.

Els temors empresarials als canvis. El recel als canvis que comporta la catalanització en el món empresarial no és cap novetat. En la història recent en trobem diversos exemples. Un d'aquests es remunta als primers anys de la transició amb un producte tan emblemàtic com el cava.

El primer alcalde elegit democràticament després del franquisme a Sant Sadurn d'Anoia, Carles Querol (PSC), va rebre la petició del sector dels cavistes que no es catalanitzés el nom de la Capital del Cava i es mantingués oficialment el topònim cas-

tellà de *San Sadurn de Noya*. De fet, la primera reunió oficial de l'alcalde amb el sector del cava va ser la visita del conegut cavista Josep Maria Reventós i Blanch, que llavors era el president del Consell Regulador del Cava, en què es va fer aquella petició per mantenir el topònim castellà. I és que, entre els cavistes de l'època, existia el temor que el fet de catalanitzar el nom de l'origen dels caves podria tenir efectes negatius en la comercialització a causa del rebuig que podria causar la forma catalana entre els consumidors.

Però el sector del cava ha mostrat els recels als canvis en altres ocasions. Quan es va prohibir als productors de cava l'ús, en les etiquetes, de la frase "mètode *champanoise*", a partir del 1994. Aquest sector creia que aquell canvi podria provocar un baix econòmic en l'exportació. Res més lluny d'aquelles prediccions. El 1994 es van exportar uns 50 milions d'ampolles de cava i enguany es preveu arribar als 80 milions. Les prediccions empresarials no sempre es compleixen.

Acció en favor de l'etiquetatge en català davant la seu de Barcelona de la multinacional Bayer. La indústria farmacèutica és un dels sectors on l'ús del català en l'etiquetatge és nul.

Enric Rimbau